

Ενδεικτικές δραστηριότητες επέκτασης για τη θεματική ενότητα «Νερό-λιμναία οικοσυστήματα»

Σημαντική σημείωση προς τους/τις εκπαιδευτικούς:

Οι πιο κάτω δραστηριότητες είναι απλές ιδέες που μπορούν να εφαρμοσθούν στο σχολείο ως επέκταση και συνέχιση του προγράμματος, στο οποίο συμμετείχε η ομάδα.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται σκοπό έχουν να βοηθήσουν τον/την εκπαιδευτικό να αναπτύξει τις δικές του/της εργασίες και δραστηριότητες, σε σχέση πάντα με το πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχε με τους/τις μαθητές/μαθήτριες, λαμβάνοντας, υπόψη τις ειδικές τοπικές συνθήκες του σχολείου του/της, καθώς επίσης και το ηλικιακό επίπεδο και ενδιαφέρον των μαθητών/μαθητριών του/της.

Για την καλύτερη επέκταση των προγραμμάτων στα πλαίσια της σχολικής μονάδας, είναι σημαντικό ο/η εκπαιδευτικός να λάβει υπόψη του/της τα πιο κάτω:

1. Συστήνεται αξιοποίηση και μεταφορά των εμπειριών που απέκτησαν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, στις δραστηριότητες επέκτασης στο σχολείο,
2. Στις δραστηριότητες επέκτασης που θα ανατεθούν από τον/την εκπαιδευτικό στην τάξη, θα πρέπει να αξιοποιηθούν διάφορα μαθήματα και να καλυφθούν διάφορες πτυχές του θέματος που μελέτησαν οι μαθητές/μαθήτριες μέσα από το πρόγραμμα που συμμετείχαν,
3. Συστήνεται δραστηριοποίηση στην τοπική κοινότητα και αξιοποίησή της ως βασικού εκπαιδευτικού μαθησιακού εργαλείου,
4. Συστήνεται ο προσανατολισμός και η έμφαση του/της εκπαιδευτικού στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της φαντασίας και του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών για τα περιβαλλοντικά ζητήματα

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

- Μοντελοποίηση της διαδικασίας καθαρισμού ενός υδροβιότοπου: Συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται ένα ποτήρι νερό στο οποίο τοποθετείται μία σταγόνα μελάνι. Ακολουθώντας, μισή ποσότητα του χρωματισμένου νερού τοποθετείται σε ένα άλλο ποτήρι και συμπληρώνεται με καθαρό νερό. Επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία μέχρι να γίνει το νερό διαυγές. Στη συνέχεια συζητούνται οι αντιστοιχίες και αναντιστοιχίες του μοντέλου, με την πραγματικότητα που αφορά στη φυσική διαδικασία καθαρισμού ενός υδροβιότοπου, με στόχο να κατανοηθεί από τους/τις μαθητές/μαθήτριες ότι η ρύπανση και μόλυνση ενός υδροβιότοπου αποτελούν φαινόμενα που είναι πολύ δύσκολο να αναστραφούν. Τέλος, εξετάζονται ζητήματα που αφορούν στις συνέπειες της ρύπανσης και μόλυνσης του υδροβιότοπου στη βιοποικιλότητα, στην αισθητική του χώρου, στη δημόσια υγεία κ.λπ.
- Δημιουργία λευκώματος πτηνοπαράτηρησης: Συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από

πτηνοπαρατηρήσεις που διενεργούνται σε διάφορες περιοχές. Οι φωτογραφίες των πουλιών ομαδοποιούνται ανάλογα με την προέλευσή τους και εντοπίζονται τα κοινά τους χαρακτηριστικά, αλλά και οι διαφορές τους, όπως επίσης δίνονται στοιχεία για τις περιοχές που αυτά συναντώνται.

- Κατασκευή φωτεινού παντογνώστη με θέμα τους υδάτινους πόρους της Κύπρου. Αφού εντοπιστούν οι υδάτινοι πόροι της Κύπρου, τοποθετούνται σε χάρτη και γίνεται κατασκευή του Φωτεινού Παντογνώστη.
- Μελέτη των χειμάρρων της Κύπρου: Οι μαθητές/μαθήτριες εισάγονται στην έννοια του χειμάρρου και εντοπίζουν σε χάρτη χείμαρρους της Κύπρου. Ακολούθως, επιλέγουν έναν από αυτούς, κατά προτίμηση τον πλησιέστερο προς το σχολείο, τον επισκέπτονται και καταγράφουν παρατηρήσεις σχετικά με το φυσικό περιβάλλον, τις θετικές ή αρνητικές παρεμβάσεις στον χώρο, τη μορφολογία του εδάφους, όπως επίσης και τη συμβολή του διαχρονικά στη δημιουργία οικισμών. Στη συνέχεια, ετοιμάζεται ένα ενημερωτικό τρίπτυχο για τον χείμαρρο που εξετάστηκε, με έμφαση στη σημασία της διατήρησης και της προστασίας του.
- Μελέτη της σημασίας των υπόγειων υδάτων. Οι μαθητές/μαθήτριες συλλέγουν υλικό για τα υπόγεια νερά και τη χρήση τους. Ακολούθως, συλλέγουν στοιχεία για πηγάδια και γεωτρήσεις που υπάρχουν στην περιοχή και εντοπίζουν τις συνέπειες που προκύπτουν από την αλατοποίηση των υπόγειων υδάτων, καθώς και τους τρόπους ορθής διαχείρισής τους.
- Μελέτη μέσα από τη λαογραφία του τόπου μας (θρύλοι, δημοτικά τραγούδια) της σημασίας που είχε το νερό στην παράδοση των κατοίκων του τόπου μας.
- Ετοιμασία ενός επιτραπέζιου περιβαλλοντικού παιχνιδιού γνωριμίας και ευαισθητοποίησης στα θέματα των υγροβιότοπων. Ενδεικτικά, οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να δημιουργήσουν καρτέλες με ερωτήματα που να σχετίζονται με τους υγροβιότοπους της Κύπρου ή/και με το πρόβλημα της λειψυδρίας. Ακολούθως, μπορούν να δημιουργήσουν έναν πίνακα με 100 κουτιά (10X10), πάνω στον οποίο να αναποδογυρίσουν τις κάρτες με τα σχετικά ερωτήματα. Κάθε παίκτης μπορεί να έχει το δικό του πιόνι και, ρίχνοντας ένα ζάρι, να προχωρά. Φτάνοντας σε κουτί που περιέχει καρτέλα, θα πρέπει να απαντήσει στο σχετικό ερώτημα για να έχει δικαίωμα να προχωρήσει. Εναλλακτικά μπορούν να τοποθετηθούν πάνω στον πίνακα σκάλες και φιδάκια και το παιχνίδι μπορεί να ακολουθήσει τους κανονισμούς του επιτραπέζιου παιχνιδιού «Γκρινιάρης και φιδάκι». Κερδίζει ο/η μαθητής/μαθήτρια που θα φτάσει πρώτος/η στο τέρμα.
- Ιστορική μελέτη και παρουσίαση ενός υδατικού έργου που έγινε στον τόπο μας στο παρελθόν και διασώζεται μέχρι σήμερα (π.χ. Καμάρες Λάρνακας).
- Ετοιμασία ενός φωτογραφικού άλμπουμ μέσα από το οποίο να παρουσιάζεται ιστορικά μέχρι σήμερα η μεταφορά του νερού στα σπίτια. Μπορούν, επίσης, να παρουσιάσουν μέσα σε αυτό αγγεία, κρήνες και άλλα σκεύη από την παράδοση

του τόπου μας που συνδέονται με το νερό. Το υλικό που θα συγκεντρωθεί, θα μπορούσε να παρουσιαστεί στα πλαίσια μιας φωτογραφικής έκθεσης αφιερωμένης στο νερό, που μπορεί να διεξαχθεί στο σχολείο ή σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση.

- Διεξαγωγή έρευνας στο σχολείο για διερεύνηση του βαθμού εφαρμογής μέτρων εξοικονόμησης νερού στις οικογένειες των μαθητών/μαθητριών του σχολείου.
- Ετοιμασία ενός εντύπου στο οποίο να παρουσιάζονται φυτά από τη χλωρίδα του τόπου μας που συναντώνται σε υγροβιότοπους. Η παρουσίαση των φυτών αυτών μπορεί να συνοδεύεται από παροιμίες, ιστορίες, τραγούδια, αλλά και με την παρουσίαση των χρήσεων που αυτά έχουν στην καθημερινή ζωή, όπως αρωματοποιία, μαγειρική, λαϊκή ιατρική, κατασκευές κ.λπ.).